

СИЛАБУС КУРСУ

«ОСНОВИ ЛІСОЕКСПЛУАТАЦІЇ»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Лісове господарство»

Кількість кредитів ECTS – 6

Рік навчання – 4, семестр – 2

Мова викладання – українська

Керівник курсу:

асистент Бойко В. М.

vasil7boyco@gmail.com;

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи лісоексплуатації» є надання майбутнім фахівцям комплексу знань щодо знання технологічних та організаційних рішень, засобів праці, необхідних для їх реалізації, методів і засобів управління технологічними процесами, технологічних процесів лісосічних і нижньоскладських робіт і принципів їх раціональної побудови, принципів кількісної оцінки процесів і методів аналізу варіантів технології та організації з урахуванням природно-виробничих умов, що необхідно для якісного засвоєння курсу «Лісове господарство», а також активної інженерної діяльності.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вміння оцінювати характеристики предмета праці та природно-виробничого середовища, аналізувати їх вплив на параметри функціонування технологічних процесів, обґрунтовано вибирати раціональні варіанти технології та організації лісосічних і лісоскладських робіт, обґрунтовувати ефективні форми організації праці, визначати техніко-економічні показники та аналізувати результати розрахунків.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек./ практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/0	Тема 1.1. Загальні питання лісоексплуатації.	Знання особливостей лісозаготівлі у малолісних районах. Загальні відомості про технологію лісозаготівлі. Основні фази та операції лісозаготівельного процесу. Види та способи рубок. Структура лісозаготівельного підприємства. Лісосіки, ділянки, пасіки.	Контрольні питання
2/4	Тема 1.2. Звалювання дерев. Очищення дерев від гілок.	Знання способів звалювання дерев. Звалювання дерев ручними моторними інструментами. Бензиномоторні та електромоторні пилки, їх будова та особливості конструкції. Розрахунок продуктивності та шляхи її підвищення. Сфери використання моторних пилок. Допоміжні інструмент, які використовуються при звалюванні. Звалювання дерев машинами. Загальна будова, принцип дії, технічна характеристика, особливість конструкції	Тести, контрольні і питання

		технологічного обладнання. Способи та технологія звалювання дерев машинами. Заходи з охорони праці при звалюванні.	
2/8	Тема 1.3. Трелювання та відвантаження деревини.	Визначення та класифікація трелювання. Машина та обладнання для трелювання. Трелювання деревини спеціальними гусеничними та колісними тракторами. Будова та принцип роботи технологічного обладнання. Розрахунок навантаження на рейс та продуктивності трелювальних машин. Технологія робіт. Способи трелювання тракторами в різних умовах. Трактори загального призначення з пристроями для трелювання. Схеми робіт. Галузі застосування. Трелювання деревини в гірських умовах. Технологія робіт, машини та обладнання. Заходи безпеки при трелюванні. Очищення лісосік. Призначення, способи очищення, машини та обладнання для очищення лісосік	Контрольні питання
2/4	Тема 2.1. Лісові склади. Розвантаження, штабелювання та відвантаження деревини на нижньому складі.	Знання значення і класифікація лісових складів та їх призначення. Знання видів робіт, які виконуються на нижніх складах. Основні вимірники складів. Вимоги до площі та вибір місця під склад. Запаси деревини на нижніх складах. Способи складання, розміщення та зберігання деревини на складі. Розрахунок місткості та площі складу.	Тести, контрольні питання
2/2	Тема 2.2. Розкряжовування та сортування деревної сировини.	Знання класифікації продукції лісової промисловості, стандартизації продукції лісової промисловості. Встановлення в стандартах породи, розмірів та якості деревини. Облік та обмір лісоматеріалів. Характеристика круглих лісоматеріалів за певним призначенням, головні вимоги до них. Правила маркування, сортування, складання, обміру, обліку приймання-здавання та перевірка якості круглих лісоматеріалів. Зберігання круглих лісових матеріалів. Головні види продукції лісопильно-стругальної промисловості. Класифікація пиломатеріалів. Стандарти на пиломатеріали. Маркування, сортування, складання, обмір, облік та приймання пиломатеріалів. Зберігання пиломатеріалів.	Контрольні питання
2/6	Тема 3.1. Переробка круглих лісоматеріалів і відходів.	Знання призначення, будови, принципу роботи та конструктивних особливостей обладнання для окорювання круглих лісоматеріалів. Призначення, будова, принцип роботи та конструктивні особливості лісопильних рам. Призначення, будова, принцип роботи та конструктивні особливості стрічковопильних та шпалопильних верстатів. Призначення, будова,	Контрольні питання

		принцип роботи та конструктивні особливості обладнання для розколювання колод та виколування гнилизни. Призначення, будова, принцип роботи та конструктивні особливості рубальних машин.	
--	--	--	--

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Шелгунов Ю.В., Гоорюнов А.К., Ярцев И.В. Лесоэксплуатация и транспорт леса: Учебник для вузов. М.: Лесн. Пром-ть, 1989г. 520с.
2. Григора І.М., Соломаха В.А. Рослинність України. К.: Фітосоціоцентр, 2005г. 452с.
3. Пяткин В.И., Салминен Э.О., Бит Ю.А. Лесоэксплуатация. Учебник для студентов высш. Учеб. Заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2006г. 320с.
4. Саевич К. Ф. Рациональное использование лесных ресурсов. Минск: Изд. Ураджай, 1990 г. 231с.
5. Сеннов С.Н. Уход за лесом: Экол. Основы. М.: Лесная про-ть, 1984. 127с.
6. Лесотаксационный справочник / Б.И. Грошев, С.Г. Синицын, П.И. Мороз, И.П. Сеперович. М.: Лесная про-ть, 1980. 288с.

Додаткова література

1. ТУ У 16.1-00994207-003:2018 «Лісоматеріали круглі хвойних та листяних порід. Правила класифікації»;
2. ТУ У 16.1-00994207-002:2018 «Лісоматеріали круглі листяних порід. Класифікація за якістю»;
3. ТУ У 16.1-00994207-004:2018 «Лісоматеріали круглі. Маркування, сортування, транспортування, приймання, облік та зберігання»;
ТУ У 16.1-00994207-001:2018 «Лісоматеріали круглі та пиляні. Візуальні характеристики. Класифікація, терміни та визначення, способи вимірювання»;
4. ТУ У 16.1-00994207-005:2018 «Деревина дров'яна. Класифікація, облік, технічні вимоги»;

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10 балів).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями (не більше 20 %). Використання друкованих і електронних джерел інформації під час складання модулів та підсумкового заліку заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із гарантом програми.

Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	10	10	60	10	100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ:

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C	Задовільно	
64-74	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1-34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

